Europos Parlamentas
2024-2029

PRIIMTI TEKSTAI

P10_TA(2026)0262

1974 m. Turkijos invazijos poveikis Kipro moterims ir mergaitėms, Turkijos pajėgų įvykdyti nusikaltimai ir pasekmės lyčių lygybei

2026 m. liepos 8 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl 1974 m. Turkijos invazijos poveikio Kipro moterims ir mergaitėms, Turkijos pajėgų įvykdytų nusikaltimų ir pasekmių lyčių lygybei (2026/2617(RSP))

Europos Parlamentas,

– atsižvelgdamas į Europos Sąjungos sutarties 2 ir 3 straipsnius ir į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 8, 10, 78 ir 83 straipsnius,

– atsižvelgdamas į 2012 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2012/29/ES, kuria nustatomi būtiniausi nusikaltimų aukų teisių, paramos joms ir jų apsaugos standartai ir kuria pakeičiamas Tarybos pamatinis sprendimas 2001/220/TVR[1] (Aukų teisių direktyva), kurioje nustatoma į auką orientuoto teisingumo (taip pat ir seksualinės prievartos atvejais) sistema,

– atsižvelgdamas į 2024 m. gegužės 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą (ES) 2024/1385 dėl kovos su smurtu prieš moteris ir smurtu artimoje aplinkoje[2],

– atsižvelgdamas į savo 2020 m. spalio 23 d. rezoliuciją dėl lyčių lygybės ES užsienio ir saugumo politikoje[3],

– atsižvelgdamas į savo 2021 m. rugsėjo 16 d. rezoliuciją su rekomendacijomis Komisijai dėl smurto lyties pagrindu nustatymo nauja nusikaltimų sritimi, nurodyta SESV 83 straipsnio 1 dalyje[4],

---

1 OL L 315, 2012 11 14, p. 57, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2012/29/oj.
2 OL L, 2024/1385, 2024 5 24, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1385/oj.
3 OL C 404, 2021 10 6, p. 202.
4 OL C 117, 2022 3 11, p. 88.

– atsižvelgdamas į savo 2022 m. gegužės 5 d. rezoliuciją dėl karo prieš Ukrainą poveikio moterims[5],

– atsižvelgdamas į Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartiją,

– atsižvelgdamas į 1998 m. liepos 17 d. Tarptautinio baudžiamojo teismo Romos statutą,

– atsižvelgdamas į Ženevos konvencijas, visų pirma į 1949 m. rugpjūčio 12 d. Ketvirtąją Ženevos konvenciją dėl civilių apsaugos karo metu,

– atsižvelgdamas į 1993 m. gruodžio 20 d. JT deklaraciją dėl smurto prieš moteris panaikinimo,

– atsižvelgdamas į 2000 m. spalio 31 d. JT Saugumo Tarybos rezoliuciją 1325 (2000) dėl moterų, taikos ir saugumo ir vėlesnes su ja susijusias rezoliucijas, t. y. 2008 m. birželio 19 d. rezoliuciją 1820 (2008), 2009 m. rugsėjo 30 d. rezoliuciją 1888 (2009), 2009 m. spalio 5 d. rezoliuciją 1889 (2009), 2010 m. gruodžio 16 d. rezoliuciją 1960 (2010), 2013 m. birželio 24 d. rezoliuciją 2106 (2013), 2013 m. spalio 18 d. rezoliuciją 2122 (2013), 2015 m. spalio 13 d. rezoliuciją 2242 (2015), 2019 m. balandžio 23 d. rezoliuciją 2467 (2019) ir 2019 m. spalio 29 d. rezoliuciją 2493 (2019),

– atsižvelgdamas į 2025 m. liepos 15 d. JT generalinio sekretoriaus naujausią metinę ataskaitą dėl su konfliktais susijusio seksualinio smurto (S/2025/389), pateiktą pagal JT Saugumo Tarybos rezoliuciją 2467 (2019), kurioje Taryba paprašė JT generalinio sekretoriaus kasmet pateikti JT Saugumo Tarybos rezoliucijų 1820 (2008), 1888 (2009), 1960 (2010) ir 2106 (2013) įgyvendinimo ataskaitą ir rekomenduoti strateginius veiksmus,

– atsižvelgdamas į pagrindinius tarptautinės teisės principus ir JT Chartiją, 1977 m. ir 1979 m. abiejų Kipro bendruomenių lyderių aukšto lygio susitarimus ir į atitinkamas JT Saugumo Tarybos rezoliucijas dėl Kipro, įskaitant rezoliuciją Nr. 186 (1964), kuria dar kartą patvirtinamas Kipro Respublikos suverenitetas, rezoliucijas Nr. 541 (1983) ir Nr. 550 (1984) dėl separatistinių veiksmų Kipre, rezoliuciją Nr. 2815 (2026) dėl JT taikos palaikymo pajėgų Kipre (UNFICYP) ir į susitartą sistemą, pagrįstą dviejų bendruomenių ir dviejų zonų federacija, turinčia politinę lygybę, kaip numatyta atitinkamose JT Saugumo Tarybos rezoliucijose, siekiant rasti išsamų Kipro problemos sprendimą,

– atsižvelgdamas į 1976 m. liepos 10 d. Europos žmogaus teisių komisijos ataskaitą byloje *Kipras prieš Turkiją* (paraiškos Nr. 6780/74 ir 6950/75),

– atsižvelgdamas į 1961 m. rugpjūčio 30 d. JT Konvenciją dėl asmenų

---

[5] OL C 465, 2022 12 6, p. 155.

be pilietybės skaičiaus mažinimo,

– atsižvelgdamas į 2018 m. JT pasaulinį susitarimą dėl pabėgėlių,

– atsižvelgdamas į Jungtinių Tautų Moterų diskriminacijos panaikinimo komiteto bendrąją rekomendaciją Nr. 38 dėl prekybos moterimis ir mergaitėmis pasaulinės migracijos aplinkybėmis, paskelbtą 2020 m. lapkričio 20 d.,

– atsižvelgdamas į 1994 m. gruodžio 15 d. Europos Tarybos Parlamentinės Asamblėjos pranešimą „Padėtis Kipre (pastarojo meto politiniai pokyčiai)“,

– atsižvelgdamas į Europos Tarybos 2011 m. gegužės 11 d. konvenciją dėl smurto prieš moteris bei smurto šeimoje prevencijos ir kovos su juo,

– atsižvelgdamas į savo Moterų teisių ir lyčių lygybės (FEMM) komiteto 2025 m. gegužės 26–28 d. komandiruotę į Nikosiją (Kipras) ir į po jos pateiktą komandiruotės ataskaitą,

– atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 167 straipsnio 2 dalį,

– atsižvelgdamas į Moterų teisių ir lyčių lygybės komiteto pasiūlymą dėl rezoliucijos,

A. kadangi 1974 m. liepos 20 d. Turkijos ginkluotosios pajėgos įsiveržė į Kipro Respubliką ir, nepaisydamos 1974 m. liepos 22 d. JT tarpininkaujant paskelbto ugnies nutraukimo pagal JT Saugumo Tarybos rezoliuciją Nr. 353 (1974), 1974 m. rugpjūčio 14 d. pradėjo antrą didelio masto puolimą, akivaizdžiai pažeisdamos šį ugnies nutraukimą, ir taip įtvirtino savo neteisėtą okupaciją bei išplėtė ją iki maždaug 36 proc. Kipro Respublikos teritorijos, priverstinai perkeldamos didelę civilių gyventojų dalį ir vykdydamos plataus masto pažeidimus bei žiaurumus prieš civilius gyventojus, įskaitant moteris ir mergaites;

B. kadangi okupacinis režimas, kuris yra 1974 m. Turkijos invazijos rezultatas ir yra pavaldus Turkijai, yra neteisėtas ir tarptautiniu mastu nepripažįstamas; kadangi smurto dėl lyties vykdytojai daugiausia buvo Turkijos ginkluotųjų pajėgų nariai, kurie, kaip pranešama, veikė jų pareigūnų nurodymu ir (arba) jiems vadovaujant;

C. kadangi jau seniai neatsižvelgiama į 1974 m. Turkijos karinės invazijos į Kiprą pasekmes moterims ir mergaitėms, o Kipro moterų smurto ir priverstinio perkėlimo patirtis tebėra viena iš mažiausiai pripažįstamų ir dažnai neįtraukiama į oficialų istorinį, teisinį ir institucinį pripažinimą;

D. kadangi 1974 m. įvykių ir jų padarinių sukeltos kančios, taip pat ankstesnis tarpbendruomeninis smurtas paveikė moteris ir mergaites

iš visų Kipro bendruomenių, įskaitant graikų kilmės kiprietes, turkų kilmės kiprietes, maronites, armėnes ir Lotynų Amerikos kilmės moteris, o jų patirtas smurtas, perkėlimas, netektys ir traumos nusipelno vienodo pripažinimo, orumo ir paramos;

E. kadangi Kipro Respublika tebėra vienintelė ES valstybė narė, kurios teritoriją iš dalies neteisėtai okupavo trečioji valstybė, o tai turi ilgalaikių pasekmių visiems kipriečiams, visų pirma moterims ir mergaitėms, ir ES;

F. kadangi labai svarbu pripažinti sistemingą, organizuotą ir didelio masto smurtą dėl lyties, kurį saloje vykdė Turkijos karinės pajėgos, ir smurtą dėl lyties, kurį vykdė sukarintų ekstremistinių grupuočių nariai;

G. kadangi Turkijos ginkluotosios pajėgos sistemingai ir nuolat žudė visų Kipro bendruomenių narius, be kita ko, beatodairiškai žudė civilius gyventojus, ir kankino asmenis, įskaitant visų amžiaus grupių moteris, taip pat su jais nežmoniškai ir žeminančiai elgėsi;

H. kadangi moterys patiria neproporcingai daug su konfliktais susijusio smurto ir smurto po konfliktų, o jo poveikis pasireiškia įvairiomis formomis, pvz., seksualiniu smurtu, priverstiniu perkėlimu, priverstiniu ir privalomu darbu, įvairių formų seksualiniu išnaudojimu, ekonominiu žlugimu ir fizinėmis bei psichologinėmis traumomis; kadangi dėl to patiriama žala dažnai tęsiasi dešimtmečius po to, kai oficialiai nutraukiami karo veiksmai, ir tai kenkia moterų ekonominei nepriklausomybei, kūno autonomijai ir politiniam dalyvavimui;

I. kadangi daugelis išgyvenusių asmenų buvo priversti migruoti, kad išvengtų stigmatizacijos ir įveiktų potrauminį stresą, ir buvo pranešta apie nenustatytą skaičių savižudybių ar bandymų nusižudyti atvejų; kadangi šis klausimas iš esmės išlieka tabu, nepaisant pastarojo meto atvejų, kai išgyvenę asmenys davė viešus parodymus, be kita ko, anonimiškai;

J. kadangi iššaginimas ir seksualinis smurtas prieš civilius gyventojus ir toliau plačiai ir tyčia naudojami kaip karo ginklas siekiant įgyti politinės ar karinės naudos; kadangi su konfliktais susijęs seksualinis smurtas taip pat naudojamas kaip kankinimo metodas ir netgi laikomas karo grobiu; kadangi su konfliktais susijęs seksualinis smurtas taip pat gali būti naikinimo ginklas ir taktika; kadangi tiek karo, tiek taikos metu seksualinio smurto veiksmai yra laikomi nusikaltimais pagal tarptautinę žmogaus teisių teisę;

K. kadangi plačiai paplitęs nebaudžiamumas už iššaginimą prisideda prie iššaginimo kultūros;

L. kadangi FEMM komiteto komandiruotės į Kiprą metu buvo paminėta, kad po 1974 m. įvykių, dėl kurių sala buvo okupuota, nuolat bendradarbiaujama su Graikijos stačiatikių bažnyčia kaip visuomenės

veikėja, prisidedančia prie kultūrinio tapatumo išsaugojimo ir dialogo, atsižvelgiant į tebesitęsiančią padėtį Kipre; kadangi komandiruotės metu buvo iškeltas klausimas, kad ji yra pajėgi jautriai ir pragmatiškai reaguoti ūmių socialinių neramumų laikotarpiais ir yra įsipareigojusi skatinti lyčių lygybę šioje srityje;

M. kadangi reikia skubiai spręsti Kipro moterų ilgalaikės traumos, patirčių ir kančių problemą ir įdiegti į aukas orientuotas konsultacijas bei specialiai sukurtas paramos paslaugas, kad būtų skatinamas jų asmeninis, socialinis ir ekonominis įgalėjimas; pažymi, kad tai turi būti daroma atsižvelgiant į savarankiškumą ir konfidencialumą ir apskritai kuo labiau gerbiant žmogaus orumą, įskaitant psichologinį orumą;

N. kadangi tikrasis Kipro seksualinio smurto aukų skaičius vis dar nežinomas, skaičiavimai labai skiriasi, o FEMM komiteto komandiruotės dalyvių pateikti skaičiai svyruoja nuo 700 iki 1500; kadangi šis netikrumas trukdo žalos atlyginimo ir kompensavimo procesams; kadangi seksualinį smurtą Kipre išgyvenę asmenys dažnai nepraneša apie patirtus veiksmus dėl traumų, stigmatizacijos, baimės, gėdos ir institucinės paramos bei saugaus ir patikimo pranešimo mechanizmo trūkumo; kadangi dėl to paaštrėjo ilgalaikės psichologinės, socialinės ir ekonominės pasekmės;

O. kadangi aukos buvo įvairaus amžiaus moterys – nuo nepilnamečių mergaičių ir paauglių iki jaunų moterų, vidutinio amžiaus motinų ir vyresnio amžiaus moterų, taip pat berniukai, tėvai ir vyrai;

P. kadangi 1974 m. iššaginimas ir kitų formų seksualinis smurtas jau buvo uždraustas pagal tarptautinę humanitarinę teisę, įskaitant Ketvirtosios Ženevos konvencijos 27 straipsnį, kuriame reikalaujama, kad moterims būtų suteikta speciali apsauga nuo iššaginimo ir bet kokios formos prievartos;

Q. kadangi 2025 m. gegužės mėn. FEMM komiteto komandiruotėje į Kiprą pabrėžta, kad reikia skubiai pripažinti invazijos ir tebesitęsiančios okupacijos poveikį moterims ir mergaitėms, be kita ko, siekiant užtikrinti išgyvenusių asmenų orumą ir teisingumą jų atžvilgiu;

R. kadangi lyčių lygybė, pagarba žmogaus orumui ir pagrindinių teisių apsauga yra pagrindinės ES vertybės ir jų turi būti nuosekliai laikomasi, be kita ko, atsižvelgiant į ankstesnius nusikaltimus, darančius poveikį ES piliečiams;

1. kuo griežčiausiai smerkia Turkijos Respublikos karinę invaziją ir tebesitęsiančią neteisėtą Kipro Respublikos okupaciją, kuri vykdoma jau 52 metus, kaip šiurkštų tarptautinės teisės pažeidimą ir kliūtį taikai, stabilumui bei ES ir Turkijos santykiams; griežtai smerkia sunkias ir ilgalaikes invazijos pasekmes Kipro moterims ir mergaitėms, įskaitant su konfliktais susijusį seksualinį smurtą ir kitų formų seksualinį išnaudojimą, priverstinį perkėlimą, šeimų atskyrimą

ir kitus tarptautinės humanitarinės ir žmogaus teisių teisės pažeidimus, darančius neproporcingą poveikį moterims ir mergaitėms, taip pat ilgalaikę patirtą socialinę, ekonominę ir psichologinę žalą;

2. pabrėžia, kad Turkijos Respublikai pagal tarptautinę teisę tenka nuolatinė atsakomybė už pažeidimus, padarytus per 1974 m. invaziją ir po jos, įskaitant sunkius Ženevos konvencijų pažeidimus, ir primena, kad tokia atsakomybė apima pareigą užtikrinti, kad aukoms būtų visiškai atlyginta žala, įskaitant restituciją, reabilitaciją, pasitenkinimą ir garantijas, kad žala nepasikartos; ragina valstybes nares užtikrinti veiksmingą žalos atlyginimą visoms smurto dėl lyties, įskaitant seksualinį smurtą, aukoms; primena, kad toks žalos atlyginimas turėtų būti tinkamas, greitai priskiriamas ir holistinis, kad būtų galima pripažinti patirtą žalą;

3. ragina kuo skubiau atnaujinti derybas dėl Kipro suvienijimo, globojant JT generaliniam sekretoriui, pabrėždamas, kad jos turėtų būti tęsiamos nuo to taško, kuriame jos buvo nutrauktos Kran Montanoje 2017 m.; primygtinai pakartoja savo nuomonę, kad vienintelis Kipro problemos sprendimas yra teisingas, visapusiškas, perspektyvus ir demokratinis sprendimas pagal seniai nusistovėjusią ir sutartą JT sistemą ir ES *acquis*, remiantis dviejų bendruomenių ir dviejų zonų federacija, turinčia politinę lygybę, kaip nustatyta atitinkamose ES Saugumo Tarybos rezoliucijose;

4. visiškai pripažįsta didelį ir daugialypį invazijos ir okupacijos poveikį Kipro moterims ir mergaitėms, kurių drąsa, stiprybė ir kančios pernelyg dažnai išliko nematomos, apie jas nepakankamai pranešta ir jos nepakankamai pripažįstamos nacionaliniu, Europos ir tarptautiniu lygmenimis; pabrėžia, kad Kipro moterys ir mergaitės taip pat buvo pagrindinės pasipriešinimo, solidarumo ir taikos kūrimo veikėjos, ir ragina pripažinti ir remti jų lyderystę visose atitinkamose politikos srityse; teigia, kad pagal JT Saugumo Tarybos rezoliuciją Nr. 1325 (2000) į bet kokį politinį procesą, susijusį su salos ateitimi, turi būti visapusiškai įtrauktos moterys;

5. ragina Turkiją išvesti savo karines pajėgas iš Kipro ir susilaikyti nuo bet kokių vienašalių veiksmų, kuriais būtų įtvirtinama nuolatinė salos okupacija, ir veiksmų, keičiančių demografinę salos pusiausvyrą;

6. pripažįsta priverstinio perkėlimo, įskaitant perkėlimą šalies viduje, kurį lėmė invazija ir tebesitęsianti okupacija, pasekmes ir ilgalaikį jo poveikį pirmos, antros ir trečios kartos Kipro piliečiams, visų pirma moterims ir mergaitėms, kurios patyrė neproporcingą poveikį; pabrėžia, kad daugelis prarado namus, bendruomenių tinklus ir kultūrinį tęstinumą, taip pat patyrė kartų traumas, tapatybės susiskaidymą ir nuolatinį dislokacijos ir nepriklausymo jausmą, kuriuos dar labiau sustiprino lyčių nelygybė ir tam tikri moterų socialiniai lūkesčiai; pabrėžia, kad šį klausimą reikia spręsti vykdant tikslinę psichosocialinės paramos aukoms ir išgyvenusiems asmenims

politiką;

7. pripažįsta, kad su konfliktais susijęs seksualinis smurtas turi ilgalaikių antrinių socialinių ir ekonominių pasekmių, įskaitant skurdą, atskirtį ir stigmatizavimą, ir ragina Tarybą užtikrinti, kad šis poveikis būtų visapusiškai įvertintas ir atsispindėtų nacionaliniu lygmeniu priimtose žalos atlyginimo priemonėse;

8. pripažįsta, kad dauguma moterų ir mergaičių, kurios buvo iššagintos invazijos metu ir po jos, galėjo naudotis lytinės ir reprodukcinės sveikatos paslaugomis, visų pirma galimybe nutraukti nėštumą, Kipro ligoninėse ir Jungtinės Karalystės bazėse, nors tuo metu abortai buvo kriminalizuoti;

9. ragina valstybes nares užtikrinti, kad iššaginimą išgyvenę asmenys galėtų naudotis visomis klinikinei pagalbai po iššaginimo priskiriamomis lytinės ir reprodukcinės sveikatos bei teisių paslaugomis, visų pirma skubiomis kontracepcijos priemonėmis, poekspozicine profilaktika, lytiškai plintančių infekcijų gydymu ir prevencija, įskaitant ŽIV ir ŽPV tyrimus, saugaus ir teisėto nėštumo nutraukimo ir motinystės priežiūros paslaugomis;

10. giria 22 ES valstybes nares, kurios ratifikavo Europos Tarybos konvenciją dėl smurto prieš moteris prevencijos ir kovos su juo (Stambulo konvencija), įskaitant Kiprą; ragina Komisiją pasiūlyti teisės aktą, kuriuo būtų nustatyta ES masto iššaginimo apibrėžtis, pagal kurią iššaginimas būtų apibrėžiamas kaip laisva valia duoto, informacija pagrįsto ir atšaukiamo sutikimo nebuvimas, laikantis Stambulo konvencijos 36 straipsnio; ragina valstybes nares pradėti teisės aktų pakeitimus, kad iššaginimo apibrėžtis jų nacionalinės teisės aktuose būtų suderinta su Stambulo konvencijos 36 straipsniu;

11. ragina Komisiją remti Kiprą toliau dedant pastangas nustatyti visą su konfliktais susijusių nusikaltimų, įskaitant seksualinį smurtą, mastą ir nustatyti aukų skaičių, rinkti duomenis ir saugiai dokumentuoti liudijimus, taip užtikrinant tinkamą oficialų pripažinimą, teisių gynimą ir žalos atlyginimą išgyvenusiems asmenims ir, kai tinkama, jų palikuonims, skatinti istorinį informuotumą ir teikti paramos paslaugas išgyvenusiems asmenims pagal sustiprintą nacionalinį veiksmų planą;

12. pripažįsta Kipro iniciatyvą Nikosijoje pastatyti paminklą nuo seksualinio smurto nukentėjusioms moterims kaip kolektyvinės atminties ir pripažinimo erdvę; mano, kad paminklo pastatymas matomoje ir gerai žinomoje vietoje padės pripažinti aukų traumas ir kančias;

13. ragina valstybes nares, kurios patyrė plačiai paplitusius žmogaus teisių pažeidimus ginkluoto konflikto metu arba valdant autoritariniams režimams, nedelsiant spręsti seksualinio smurto ir smurto dėl lyties, kurį patiria aukos ir smurtą išgyvenę asmenys, problemą, nutraukti tylą, skatinti duoti parodymus atliekant oficialius

tyrimus ir sukurti atminimo iniciatyvas, kuriomis būtų konkrečiai pripažįstami ir dokumentuojami prieš moteris ir mergaites įvykdyti pažeidimai, įskaitant su konfliktais susijusį seksualinį smurtą, priverstinį perkėlimą ir persekiojimą dėl lyties, siekiant oficialiai pripažinti nusikaltimus ir suteikti galimybę gauti kompensaciją; pabrėžia, kad tokios iniciatyvos turėtų būti neatsiejama teisingumo procesų, kuriais siekiama užginčyti istorinį nutildymą, panaikinti stigmatizavimą ir patvirtinti moterų savarankiškumą, sąžiningumą, gebėjimą veikti ir orumą, dalis;

14. ragina JT generalinį sekretorių, kuris nuolat rengia metines ataskaitas dėl seksualinio smurto konfliktų zonose, ištirti atitinkamus JT archyvus ir kitus šaltinius, kad būtų galima dokumentuoti Kipre įvykdytus žiaurumus;

15. palankiai vertina nacionaliniu lygmeniu Kipre dedamas pastangas pripažinti išgyvenusius asmenis ir spręsti praeityje visų bendruomenių patirtos neteisybės problemą; ragina valstybes nares sukurti kompensacijų seksualinio smurto aukoms ir jį išgyvenusiems asmenims mechanizmus pagal Nusikaltimų aukų teisių direktyvą; pabrėžia, kad Nusikaltimų aukų teisių direktyvos 16 straipsnyje teigiama, kad kompensaciją turėtų sumokėti nusikaltėlis;

16. ragina Turkiją teikti veiksmingą kompensaciją su konfliktais susijusio seksualinio smurto ir kitų sunkių pažeidimų, įvykdytų per 1974 m. invaziją ir po jos, aukoms ir jį išgyvenusiems asmenims;

17. ragina ES mastu didinti informuotumą apie su konfliktais susijusį seksualinį smurtą ir jo ilgalaikes pasekmes, siekiant išardyti tabu, kovoti su stigmatizacija ir įgalinti išgyvenusius asmenis imtis veiksmų;

18. pritaria tam, kad būtų surengtas aukšto lygio viešasis klausymas, kuriame dalyvautų žmonės, išgyvenę su konfliktais susijusį seksualinį smurtą visame pasaulyje, visų pirma Kipre, moterų teisių organizacijos ir taikos kūrėjai, tarptautinės baudžiamosios teisės ekspertai ir pilietinės visuomenės atstovai, siekiant oficialiai pripažinti jų liudijimus ir patirtį ES institucinėje sistemoje ir parodyti 1974 m. Turkijos invazijos rimtumą;

19. pabrėžia, kad Kipre reikia tvirtesnių teisinių sistemų ir į aukas orientuotų teisingumo mechanizmų, kad būtų tinkamai sprendžiama su konfliktu susijusio seksualinio smurto, nukreipto prieš daugybę moterų, problema ir užtikrintas tinkamas atsakas į aukų raginimus užtikrinti teisingumą;

20. griežtai smerkia seksualinio smurto kaip karo ginklo naudojimą, kuris yra šiurkštus Ženevos konvencijų pažeidimas, ir ragina Komisiją didinti informuotumą šiuo klausimu apsvarstant Kipro konflikto patirtį, kad būtų užkirstas kelias tolesniam smurtui ir imtasi veiksmų, jei kiltų naujų konfliktų; be to, ragina Komisiją toliau skatinti atskaitomybę ir remti iniciatyvas, įskaitant specialius

finansinius mechanizmus, kuriomis užtikrinamos aukų ir jų šeimų teisės, skatinti atminimą, didinti lyčių lygybę ES ir sudaryti palankesnes sąlygas aukų socialinei reintegracijai;

21. ragina Komisiją padidinti savo finansinę paramą Kipre be žinios dingusių asmenų paieškos komitetui, kad jis galėtų visapusiškai atlikti savo užduotį ekshumuoti, nustatyti ir grąžinti be žinios dingusių asmenų palaikus jų giminaičiams, įskaitant Kipro moteris, kurios, be konkretaus karo poveikio, ir toliau patiria didelę psichologinę įtampą; vis dėlto pabrėžia, kad vien finansinės paramos nepakanka, atsižvelgiant į tai, kad vis dar trūksta visapusiško bendradarbiavimo, ribojama prieiga prie karinių teritorijų ir archyvų, o Turkija ir neteisėtas separatistinis subjektas šiaurinėje Kipro dalyje sudaro kliūtis: visa tai labai trukdo komitetui veiksmingai veikti ir laiku įvykdyti savo humanitarinius įgaliojimus;

22. ragina Turkiją suteikti visapusišką ir neribotą prieigą prie visų atitinkamų oficialių įrašų, susijusių su 1974 m. invazija ir jos padariniais, ir visapusiškai bendradarbiauti su tarptautinėmis institucijomis ir Kipro Respublika su konfliktu susijusio seksualinio smurto, priverstinių dingimų ir kitų sunkių tarptautinės humanitarinės teisės pažeidimų klausimais;

23. dar kartą patvirtina, kad ES turi ne tik politinę, bet ir moralinę bei teisinę pareigą gerbti visų ES piliečių, įskaitant Kipro moteris ir vyrus, patyrusius su konfliktais susijusį smurtą, orumą, teises ir istorinę atmintį, ir pabrėžia, kad kovojant su tokiais sunkiais pažeidimais reikia nuolatinio dalyvavimo ir principingų veiksmų, kad būtų užtikrintas suderinamumas su ES išorės įsipareigojimais lyčių lygybės ir žmogaus teisių srityje;

24. ragina teikti didesnę ir ilgalaikę ES finansinę ir techninę paramą į aukas orientuotoms paslaugoms Kipre, įskaitant specializuotas konsultacijas dėl traumų ir lyčiai atžvalgias konsultacijas, ilgalaikę psichosocialinę pagalbą ir kartų gydymo programas, kurios būtų specialiai pritaikytos išgyvenusiems asmenims ir jų šeimoms ir kurias teiktų kvalifikuoti ir specializuoti darbuotojai, kad būtų užkirstas kelias antrinei viktimizacijai;

25. pritaria tam, kad Kipras visapusiškai įgyvendintų JT Saugumo Tarybos rezoliuciją 1325 (2000) dėl moterų, taikos ir saugumo, visų pirma priimdamas išsamesnį ir visapusiškesnį nacionalinį veiksmų planą, ir ragina į taikos kūrimo procesus įtraukti daugiau moterų;

26. ragina visapusiškai laikytis Europos Tarybos konvencijos dėl smurto prieš moteris ir smurto šeimoje prevencijos ir kovos su juo, visų pirma kiek tai susiję su parama seksualinio smurto aukoms ir deramu stropumu užkertant kelią tokiems smurto veiksmams, juos tiriant, baudžiant ir atlyginant už juos;

27. palankiai vertina pilietinės visuomenės organizacijų ir abiejų bendruomenių grupių darbą lyčių lygybės srityje Kipre, įskaitant

visuomenines pilietinės visuomenės iniciatyvas, ypač tas, kurioms vadovauja moterys, ir palankiai vertina jų vaidmenį skatinant pasitikėjimą, susitaikymą ir dialogą; ragina Kiprą ir kitas šalis, turinčias patirties moterų teisių pažeidimų srityje, keistis gerąja patirtimi; primygtinai ragina Komisiją stiprinti bendradarbiavimą su Kipro pilietine visuomene, aukų asociacijomis ir atitinkamomis tarptautinėmis organizacijomis, dalyvaujančiomis tiesos paieškos ir susitaikymo veikloje, be kita ko, teikiant tinkamą ES finansavimą;

28. dar kartą patvirtina, kad JT Saugumo Tarybos rezoliucijos dėl Kipro yra privalomos;

29. paveda Pirmininkei perduoti šią rezoliuciją Tarybai, Komisijai, Europos išorės veiksmų tarnybai ir Jungtinių Tautų generaliniam sekretoriui, prašo, kad ji būtų išversta į turkų kalbą ir perduota Turkijos Respublikos prezidentui, vyriausybei ir parlamentui.